

דגם תשובות – דינים ומבוא – עולים חדשים – מס' 005384, 005122, קיץ תשע"ז

הערה למעריך: הפרטים הכתובים בסוגריים מרובעים אינם מחייבים את הנבחן.

פרק ראשון (64 נקודות)

על הנבחן לענות על ארבע מן השאלות 1-5.

1. מבוא לתורה שבעל פה

א. התלמוד הירושלמי נקרא בשם זה מפני כבודה של ירושלים. נידונו בו ארבעה סדרים מן המשנה: זרעים, מועד, נשים ונזיקין (עמ' 13).

ב. (1) "משנה תורה", כי הוא מקיף את כל הנושאים בתורה שבעל פה.

"הי"ד החזקה", כי הוא מחולק לארבעה עשר (י"ד) ספרים.

[הערה למעריך: די בנימוק לאחד מן השמות]

(2) — ספרים רבים שהיו קיימים בימיו לא היה אפשר להסיק מהם הלכה למעשה.

— ספרים רבים שהיו קיימים בימיו היה צורך ללמוד מהם חומר רב ומסובך כדי להגיע להלכה למעשה,

דבר שהצריך זמן רב.

[הערה למעריך: די בבעיה אחת]

(עמ' 17)

2. הלכות כשרות

א. (1) — בלי המתנת זמן. אפשר לאכול מאכלי חלב מיד לאחר ברכת המזון של הסעודה הבשרית, ניקוי הפה

והידיים משאריות המזון, וסילוק שיירי הסעודה.

— המתנה של שעה אחת.

— המתנה של שלוש שעות.

— המתנה של שש שעות בערך.

— המתנה של שש שעות שלמות.

[הערה למעריך: די בשלושה פירושים]

(עמ' 30)

(2) לשירה יהיה מותר לאכול מאכלי חלב בשעה 19:00, כי את זמן ההמתנה מחשבים מסיום אכילת הבשר ולא

מסיום הסעודה (עמ' 31).

ב. (1) ימתין את פרק הזמן שרגיל להמתין בין אכילת בשר לאכילת חלב.

(2) אינו צריך להמתין, ויכול לאכול ארוחה חלבית מיד.

(עמ' 32)

3. תפילות

- א. (1)** ברכות השבח, הבקשות, ברכות ההודאה.
(2) שבח — אבות (מגן אברהם), גבורות (מחיה המתים), קדושה (האל הקדוש).
 בקשות — הצלחה רוחנית (חונן הדעת), תשובה (הרוצה בתשובה), רפואה (רופא חולי עמו ישראל), פרנסה (מברך השנים), קיבוץ גלויות (מקבץ נדחי עמו ישראל), השבת משפט התורה (השיבה שופטינו כבראשונה), עונש לאויבים (שובר אויבים ומכניע זדים), שכר לצדיקים (משען ומבטח לצדיקים), בניין ירושלים (בונה ירושלים), ביאת המשיח (מצמיח קרן ישועה), בקשה שתפילותינו יתקבלו לפני ה' (שמע קולנו).
 הודאה (ובקשות כלליות) — בקשה שה' ירצה בעמו ישראל וישיב את עבודת בית המקדש (רצה), הודאה לה' על חסדיו עמנו (מודים אנחנו לך), בקשה לשלום, טובה וברכה (שים שלום).
[הערה למעריך: די בשלוש ברכות מחלק אחד]

(עמ' 48-49)

ב.

- "אתה חוננתנו" — במוצאי שבתות ובמוצאי חגים.
 "יעלה ויבוא" — בראשי חודשים ובחול המועד.
 "על הנסים" — בחנוכה ובפורים.
 "נחם" — בתשעה באב.
 "עננו" — בתענית ציבור.
[הערה למעריך: די בשתי תוספות]
[לקבל: "משיב הרוח ומוריד הגשם" - בחורף; "מוריד הטל" - בקיץ; "המלך הקדוש", "המלך המשפט" ועוד — בעשרת ימי תשובה].
 (עמ' 49-50)

4. שבת

- א.** — טלטול חפצים מסוימים עלול להוביל לעשיית מעשים שייצרו אווירה של יום חול ויפגמו בקדושת השבת.
 — התעסקות בחפצים אלה עלולה לגרום לעשיית מעשים שאסורים מן התורה בשבת.
 (עמ' 72)
ב. (1) הגדרה: דבר שאינו כלי ואינו ראוי למאכל.
דוגמאות — אבנים וחול, קליפות, מטבעות, בעלי חיים, קמח, שעועית לא מבושלת, תפוחי אדמה חיים.
[הערות למעריך: די בדוגמה אחת. לקבל דוגמאות נכונות נוספות]
(2) אם לאחר האכילה נותרו על השולחן הרבה קליפות או עצמות, ומפריע לאדם שהשולחן יישאר כך במשך השבת, מותר לזרוק אותן לפח האשפה.
 (עמ' 73)

5. מועדים — פסח

- א. (1)** אוכלים מרור — זכר לעבודת הפרך שהמצרים מיררו בה את חייהם של בני ישראל במצרים.
 טובלים בחרוסת — זכר לטיט שבו עבדו בני ישראל במצרים.
(2) אפיקומן — מצה שאוכלים בסיום הסעודה.
 אוכלים אפיקומן זכר לקרבן הפסח שהקריבו בבית המקדש.
 (עמ' 102-103)
ב. (1) הסבה — הישענות על צד שמאל.
 הסבה הייתה מנהג של בני חורין בעת האכילה, ובלייל הסדר רוצים להמחיש שאנו בני חורין.
(2) שתיית ארבע כוסות יין, אכילת מצה, אכילת כורך, אכילת אפיקומן.
[הערה למעריך: די בשתי מצוות]
 (עמ' 103)

פרק שני (36 נקודות)

על הנבחן לענות על שלוש מן השאלות 6-9.

6. הלכות בין אדם לחברו

- א.** (1) כי זהו סיוע לעובר עברה, והקונה גורם לגנב להמשיך לגנוב.
 (2) כי ייתכן שיגבר עליו היצר הרע והוא לא יעמוד בניסיון, ויש איסור לגרום לאדם אחר להגיע למצב שבו הוא עלול לעבור עברה ["לפני עיוור לא תיתן מכשול"].
 (עמ' 34-35)
- ב.** (1) — עשיית גדר או כיסוי לבור.
 — עשיית מעקה לבימה גבוהה בבית הכנסת.
 — עשיית סורגים על החלונות כשיש ילדים קטנים בבית.
 — השארת חוט חשמל גלוי.
 — השארת סולם רעוע בתוך הבית.
 [הערה למעריך: די בדוגמה אחת]
 (2) גג רעפים שלא עולים עליו.
 (עמ' 36-37)

7. שבת

- א.** (1) לאחר תפילת העמידה של ערבית.
 בברכה זו רמוזים בקצרה ענייניהן של שבע הברכות בתפילת העמידה.
 (עמ' 65)
 (2) שרים/אומרים את הפיוט "שלום עליכם מלאכי השרת"; שרים/אומרים את הפרק "אשת חיל"; מברכים את הילדים.
 [הערה למעריך: די בשני מנהגים]
 (שם)
- ב.** "רצה והחליצנו" ו"הרחמן הוא ינחילנו יום/עולם שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים" (עמ' 68).

8. מועדים — חודש אלול וראש השנה

- א.** (1) מנהג א [בני ספרד] — מתחילים לומר סליחות מב' באלול.
 מנהג ב [בני אשכנז] — מתחילים לומר סליחות ממוצאי השבת שלפני ראש השנה [ואם ראש השנה חל בימים שני או שלישי מתחילים ממוצאי השבת בשבוע שקודם לכן].
 (2) אומרים את המזמור "לדוד ה' אורי וישעי" ותוקעים בשופר.
 (עמ' 77)
- ב.** תפילת "תשליך" היא תפילה שבה מביעים את הרצון להשליך את כל החטאים, לחזור בתשובה ולהישאר נקיים מחטא. יש לומר תפילה זו ליד מקום עם מים (עמ' 79).

9. מצוות

- א.** (1) בגד שתפורים בו חוטי צמר וחוטי פשתן.
 (2) אסור ללבוש בגד שעטנז, אסור להתכסות בבגד שעטנז, אסור לשבת על כסאות וכדו' שמצוי בריפוד שלהם שעטנז. [הערה למעריך: די בשתי פעולות]
 (עמ' 113)
- ב.** הבן הוא בכור לאמו [ולא הייתה לפניו לידה או הפלה]; התינוק לא נולד בניתוח קיסרי; האב אינו כהן ואינו לוי והאם אינה בת כהן ואינה בת לוי.
 [הערה למעריך: די בשני תנאים]
 (עמ' 115)